

25.09.2013 г. / 06:16:18

Вяра

08.10 по еретическия, †25 септември по църковния календар - Св. преподобна Евфросиния Александрийска. Св. преподобномъченик Пафнутий Египтянин и 546 мъченици с него

Житие на преподобната наша майка Евфросиния (V в.)

*Света преподобна
Евфросиния
Александрийска.
Фрагменти от
миниатюра в стара
ромейска минология
(месеџослов).
Константинопол*

В град Александрия някога живял мъж на име Пафнутий. Той бил богат и славен, ползвал се с почест, боял се от Бога,

пазел Господните заповеди и водел богоугоден живот. Съпругата му също била добра, благочестива и богобоязнена жена. Само едно им тежало: нямали деца. Много скърбели за това, тъй като нямало на кого да оставят своето имение, за да може и след смъртта им да го управлява добре. Скърбейки за своето безчадие, те непрестанно молили Господ да им дари рожба, давали щедра милостиня на бедните, раздавали много на църкви и манастири, освен това пребивавали в пост и молитви, обхождали Божиите храмове и молили Бога за изпълнение на желанието им.

Веднъж Пафнутий отишъл в един манастир, чийто игумен се отличавал със своя свят живот. И в този манастир той също пожертвал голям дар. Беседвайки с игумена, Пафнутий получил от него утешение. Като разбрал, че този монах е угоден на Бога, той разказал на игумена за своята печал, а именно за това, че няма деца. Със земни поклони умолявал игумена да се помоли на Бога, заедно със своите братя, за да му дари Господ рожба. Преблагият Бог, Който милостиво приема молитвите на всички, които усърдно Го молят и призовават, приел молитвите на игумена и благословил Пафнутий. След това се развързало безплодието на жена му и Бог им дарил много красива дъщеря. Родителите, изпълнени с най-голяма радост, възнасяли благодарение на Бога от все сърце.

При кръщението дали на детето името Евфросиния.
(Преподобна Евфросиния се подвизавала в средата на V век.
Б.ред.)

Оттогава Пафнутий започнал често да посещава този манастир, раздавал милостиня на всички монаси и изпитвал към игумена голяма любов за полезната му беседа, а също и за това, че, по молитвите му, той получил желаното от Бога. Дванадесет години след раждането на Евфросиния майка ѝ се

преставила във вечния живот. А Пафнутий, както и преди, продължавал да поучава дъщеря си в Божественото Писание. Навикнало с това, момичето се предало на усърдно четене на свещените книги. Междувременно слухът за нейното благоразумие и красота се разпространил по цяла Александрия. Затова мнозина от благородните и знатни граждани желаели да я имат за съпруга на синовете си и един през друг бързали да съобщят за желанието си на баща ѝ. А Пафнутий казвал:

- Да бъде така, както е угодно на Господа!

Сред искащите ръката на Евфросиния бил един мъж, който се отличавал пред всички със своите благородство, сан, богатство и слава. Той измолил Пафнутий да даде дъщеря си за неговия син, на което Пафнутий се съгласил. Уговорили се и определили времето на бракосъчетанието.

Още преди брака Пафнутий отишъл с дъщеря си в манастира, където живеел споменатият игумен, когото почитал като баща, и му казал:

- Доведох при теб, свети отче, моята дъщеря, същата, която Бог ми дари по твоите молитви. Моля те, помоли се за нея, тъй като искам да я омъжа.

Игуменът благословил Евфросиния и след това започнал да беседва с Пафнутий за спасението на душата, а дъщеря му поучавал на целомъдрие, смирение, страх Божий и любов към Твореца, а също я увещавал да върши милостиня. Всички тези думи се запечатвали дълбоко в сърцето на мъдрата и благоразумна девица, която тогава била на 18 години. Три дни преживял Пафнутий с дъщеря си в манастирската гостна. През това време Евфросиния ежедневно внимавала в църковното четене и пеене, удивлявала се, като гледала подвизите на монасите, и си казвала:

- Блажени са тези хора, защото и тук, на земята, живеят като ангели, и в бъдещия живот ще обитават заедно с ангелите.

И силно възревнувала за това, да подражава на техния свят живот. След изтичането на трите дни Пафнутий казал на игумена:

- Искаме да тръгваме за града; отпусни ни с мир, честни отче.

А Евфросиния, като паднала в нозете на игумена, казала:

- Моля те, отче, помоли се за мен Господ да спаси душата ми.

Игуменът я благословил и така се молил на Господ за нея:

- Боже, Който знаеш съдбата на всеки човек още преди раждането му, удостой тази Твоя рабиня с еднаква награда и въздаяние заедно с всички от века благоугодили Ти.

След това, като се поклонили на игумена, Пафнутий и дъщеря му тръгнали за града. Този праведен мъж така дълбоко почитал монашеския чин, че когато срещал някъде по път или в града монах, той го канел при себе си вкъщи, гостоприемно го гощавал и го умолявал да се моли на Бога за него и за дъщеря му.

Скоро в обителта настъпил денят за помен на нейния основател и игуменът изпратил един от братята да покани за този ден благодетеля на обителта Пафнутий. Случило се така, че изпратеният монах не намерил Пафнутий у дома. Евфросиния, като разбрала за пристигането при тях вкъщи на монах, го поканила при себе си и започнала да разпитва за това, колко са братята в обителта. Той ѝ отговорил:

- Триста и петдесет човека.

Тогава тя го попитала:

- Ако някой дойде във вашата обител и поиска да живее с вас, ще го приеме ли вашият игумен?

На това монахът отговорил:

- Разбира се, с радост ще го приеме, помнейки Господните думи: “който дохожда при Мене, няма да го изпъдя вън” (Иоан 6:37).

Девицата му задала още въпроса:

- Всички заедно ли пеете и еднакво ли постите?

- Да, пеем всички заедно - отговорил монахът, - а всеки от нас пости толкова, колкото иска и може.

Като разпитала черноризеца за всичко от манастирския живот, девицата му казала:

- Бих искала и аз да започна такъв живот, но се боя, че не ще се подчиня на баща си, тъй като той желае да ме омъжи, **увличайки се по богатството на този суетен свят.**

Черноризецът ѝ казал:

- **Не желай временен и недълговременен съюз със смъртен, но се посвети на Христа: вместо всички недълготрайни и суетни блага Той ще ти дари Царството Небесно и пребиваване с ангелите. Излез тайно от дома си и иди в манастир; остави светските дрехи и облечи монашески одежди, за да не могат да те познаят.**

Света Евфросиния се зарадвала, като чула тези думи на монаха, и го попитала:

- А кой ще ме постриже?

Той ѝ отговорил:

- Баща ти ще отиде в нашата обител и ще остане там три или четири дни, а ти в това време повикай при себе си някой монах: той с радост ще изпълни твоето желание и ще те постриже.

В това време, докато разговаряли, дошъл Пафнутий и като видял черноризеца, попитал го:

- Какво те накара да дойдеш при нас, отче?

Монахът отвърнал:

- Иде празникът на основателя на нашия манастир и игуменът те кани да дойдеш и да вземеш участие в нашия празник; за това ще получиш благословение от Бога.

Пафнутий с радост се съгласил да отиде в обителта заедно с монаха и взел със себе си много дарове за манастирската църква и за обителта. В негово отсъствие дъщеря му, света Евфросиния, извикала при себе си един от верните си слуги и му казала:

- Иди в манастира на преподобния Теодосий, влез в църквата и покани при мен първия монах, когото срещнеш.

Слугата, по особен Божий промисъл, срещнал един монах, който носел ръкоделието си за продан; помолил монаха да отиде заедно с него и той се съгласил. Евфросиния, като видяла почтения монах, му се поклонила, молейки го да се помоли за нея. Монахът се помолил, благословил я и те седнали. И светата девица заговорила така:

- Господине, баща ми е християнин и верен Божий слуга, майка ми не е вече сред живите. Баща ми, който има голямо богатство, иска да ме омъжи, за да не пропаднат всичките му съкровища, а **аз не бих искала да се осквернявам със**

светската суета, но не смея да не послушам баща си и затова не зная какво да правя. Цялата изминала нощ прекарах без сън, като молах Бога да ми прати милостта Си. А при настъпването на утрото ми се прииска да повикам при себе си един от отците подвижници, за да чуя от него слово на поучение и указание как трябва да постъпя. Моля те, отче, научи ме на Господния път, защото зная, че ти си ми изпратен от Бога.

Тогава старецът започнал да я поучава така:

- Господ казва в светото Евангелие: **“ако някой... не намрази баща си и майка си, жена си и децата си, братята и сестрите си, та дори и самия си живот, той не може да бъде Мой ученик”** (Лук. 14:26). Не знам какво повече от това да ти кажа. Ако можеш да понесеш борбата с плътта, то остави всичко и бягай от този свят, както Израил от делата на фараона. А наследници на богатството на баща ти има твърде много: църкви, манастири, болници, домове за странници, сираци, вдовици, странници, затворени в тъмници и взети в плен. Твоят баща може да раздаде имението на когото поиска, а ти самата се погрижи за душата си.

На това девицата му отвърнала:

- Надявам се на Бога и на твоите молитви, отче, защото мисля с Божиата помощ да се посветя на Бога.

- **Не се бави с това намерение, дъще моя - отговорил ѝ старецът, - защото, който отлага извършването на богоугоден подвиг, той, обикновено, после се разкайва за такова забавяне; сега е времето за покаяние.**

Света Евфросиния казала на стареца:

- Затова и те поканих, отче, да дойдеш при мен; исках да

изпълниш желанието на сърцето ми и като се помолиш за мен, да ме благословиш и пострижеш.

Тогава старецът станал, помолил се и постригал, по Божие благоволение, Евфросиния в монашество, възлагайки на нея схима. При това ѝ казал:

- Бог, Който дарява спасение на всички Свои светии, да те пази от всяко зло.

След това той се отправил към своята обител, радвайки се и славейки Бога. А света Евфросиния започнала да размишлява в сърцето си:

- Ако отида в девически манастир, баща ми ще ме открие, ще ме принуди да напусна обителта и да встъпя в брак; затова по-добре за мен е да отида в мъжки манастир, където никой няма да ме познае.

Решавайки се да изпълни своето намерение, късно вечерта тя се облякла в мъжки дрехи и тайно от всички излязла от къщи, взимайки със себе си само петдесет златни монети, и се скрила за този нощ в някакво място. Сутринта баща ѝ дошъл в града и, по особено Божие устроение, веднага отишъл в църквата. А Евфросиния се оттеглила в същия манастир, където познавали баща ѝ. Като стигнала портите на обителта, тя почукала и казала на вратаря:

- Съобщи на игумена, че е дошъл евнух* от царския дворец и чака при вратата, желаейки да поговори с него.

* Евнуси се наричали лицата, които служели при царските дворове в качеството на пазители на съкровищата на царската хазна и особено (както това било в двореца) в качеството на стражи при спалните на цариците и царските дъщери. В по-голямата си част

евнусите били скопци. При византийския двор длъжността на евнусите била много почетна. Б.ред.

Когато игуменът излязъл, света Евфросиния паднала на земята и му се поклонила. Той я повдигнал и се помолил по обичая, след което двамата седнали. След това я запитал:

- Защо, чедо, дойде при нас?

Света Евфросиния му отвърнала:

- Отче, аз служих като евнух в царския дворец и много обикнах монашеското житие, но не намерих в града това, което търсеше душата ми. Като узнах за подвижническия живот на монасите от твоя манастир, дойдох в тази свята обител, желяейки да се подвизавам с вас.

На това игуменът отговорил:

- Добре си направил, чедо, че си дошъл при нас. Ако ти се иска да поживееш в нашата обител, то остани тук.

След това я попитал как се казва. Евфросиния отговорила, че името ѝ е Измарагд.

- Чедо Измарагд - казал ѝ настоятелят, - ти си млад и затова не можеш да живееш сам в килия; трябва да имаш духовен наставник, за да те ръководи в монашеския живот, да те научи на манастирския устав и на всички обичаи.

На това девойката отговорила:

- Устрой ме, отче, така, както на тебе е угодно.

В същото време тя извадила петдесетте златни монети, дала ги на игумена и казала:

- Вземи това, отче! Впоследствие и всичкото друго мое

имущество, останало в града, ще пожертвам за манастира.

Игуменът повикал един от монасите, на име Агапит, мъж със свят живот, и му поверил Измарагд със следните думи:

- Нека този юноша отсега нататък бъде твой духовен син и ученик; наставлявай го в добродетелите, за да надмине и учителя.

След усърдна молитва с коленопреклонение старецът Агапит взел Измарагд при себе си в килията и го наставлявал в монашеския живот. Новият монах имал много красиво лице; когато идвал в църквата за богослужение, дяволът смущавал много от братята с нечисти помисли, уязвявайки техните сърца с красотата на новия монах; затова братята се оплакали на игумена, като казали:

- Защо прие в обителта такъв красив брат за съблазън на най-немоощните монаси?

Като чул това, игуменът извикал при себе си Измарагд и му казал:

- Гледайки красотата ти, най-немоощните сред братята се съблазняват; затова по-добре за теб е сам да пребиваваш в килия, подвизавайки се в безмълвие и молитва, и да не идваш на църква. Духовният ти наставник ще носи и храната в килията ти, за да не ти е необходимо да излизаш от нея.

Евфросиния отговорила:

- Както повеляваш, отче, така и ще направя.

Игуменът наредил на Агапит да приготви уединена килия за Измарагд; Агапит изпълнил волята на настоятеля и въвел в килията Измарагд, **който и започнал да прекарва там времето в молитва, пост и бдение, ден и нощ служейки на Бога в чистотата на своето сърце.** Блаженият Агапит се

удивлявал на подвизите и трудовете му и разказвал за тях на всички братя за тяхно назидание; а братята се поучавали от тези подвизи и прославяли Бога, даряващ такава сила на младия подвижник.

Между това Пафнутий, бащата на Евфросиния, след завръщането му у дома, бързо влязъл в стаята на своята дъщеря и като не я намерил там, започнал много да тъгува и скърби; с гняв питал своите слуги и слугини какво е станало с Евфросиния, къде е отишла. Слугите му отговаряли:

- Вчера вечерта я виждахме, но днес не се е показвала, и мислехме дали не я е поканил бащата на нейния годеник.

Пафнутий изпратил слуги в дома на годеника на дъщеря си, но и там не я намерили. И годеникът, и баща му, чувайки за изчезването на Евфросиния, много се опечалили и като дошли при Пафнутий, го намерили в дълбока скръб, да лежи на земята и да ридае.

- Да не я е прелъстил някой, да не е избягал с нея? - казали му те.

Веднага разпратили по цяла Александрия конници да търсят Евфросиния; търсили я по домовете на съседите, по пътищата, по брега на морето, и на корабите; обходили много женски манастири, поля, пустини, планини и пещери - навсякъде търсили дъщерята на опечаления баща. Като не я открили никъде, изпратените се върнали със скръб. И всички плакали за нея като за умряла. Годеникът ридаел за невестата си, свекърът скърбял за снаха си, а бащата проливал горчиви сълзи за дъщеря си, както някога Иаков за Йосиф, и говорел такива скръбни думи:

- Горко ми, сладко мое чедо! Горко на мен, светлина на очите ми! Горко на мен, утеха за душата ми! Кой открадна

съкровището ми? Кой похити имението ми? Кой разстрои богатството ми? Кой изсуши клонката ми? Кой угаси светилника ми? Кой отне от мен надеждата ми? Кой обезчести дъщеря ми? Какъв вълк разкъса агницата ми? Какво място скри от мен светлото ѝ лице? Тя щеше да послужи за възстановяване на рода ми, щеше да бъде жезъл на старостта ми, утешение в скърбите ми. Нека земята не скрие в себе си тялото ми, докато не узная какво се е случило с дъщеря ми Евфросиния!

Всички събрали се у Пафнутий приятели и съседи също оплаквали и ридаели заедно с него за неочакваната гибел на дъщеря му. Като не намерил никъде облекчение в своята мъка, Пафнутий дошъл в манастира, където дъщеря му се подвизавала в затворничество и падайки в нозете на игумена, казал:

- Отче, не преставай да молиш Бога за това да чуе молитвите ми, защото не знам какво е станало с моята дъщеря - отвякъл ли я е някой, или пък е загинала по някакъв друг начин.

Като чул тези думи, честният старец много се смутил и като събрал при себе си всички братя, казал:

- Братя, покажете любов, помолете се на Господа, за да благоволи да ни открие за съдбата на дъщерята на нашия приятел и благодетел Пафнутий.

В продължение на цяла седмица монасите постили и се молили, но не последвало никакво откровение, както това ставало при други техни молби; защото ден и нощ Евфросиния се молила на Бога да не открива никому за нея в този земен живот и нейните молитви били по-силни от молитвите на всички братя.

Като не получавал никакво откровение за Евфросиния,

игуменът започнал да успокоява Пафнутий с такива думи:

- Чедо, **“не презирай наказанието от Господа... Господ наказва, когото обича”** (Евр. 12:5-6). **Ако без волята Господня нито една птица не пада на земята, толкова повече нищо не е могло да стане и с твоята дъщеря. Аз мисля, че тя е избрала добрата част; и затова към нас нямаше откровение от Бога за нея.** Ако тя бе паднала в грях (да не бъде това!), то Бог не би презрял толкова големия молитвен труд на всички братя от нашата обител и би ни открил за нея; но аз имам надежда, че още в този земен живот Господ ще ти открие за нея.

Пафнутий малко се утешил от такива думи и се върнал в своя дом, благодарейки на Бога. Всеки ден той прилежно се молил на Господа и подавал щедра милостиня на бедните. След изтичането на няколко дни пак посетил манастира и изпросил молитвите на братята. Веднъж, срещайки се с игумена, му се поклонил и казал:

- Помоли се за мен, отче, защото моята скръб за дъщеря ми все не минава; душата ми никак не се утеши, раната на сърцето ми се увеличава и с всеки ден скръбта ми се усилва.

Игуменът, като виждал огромната му печал, по всякакъв начин го утешавал; в една от беседите си с него си спомнил за Измарагд и казал:

- Има при нас монах, който води много строг живот; дойде при нас от двореца на император Теодосий* и всички ние се удивяваме на светия му живот. Не искаш ли да поговориш с него? Може би от този разговор ще получиш някаква радост, защото той е изпълнен със Светия Дух.

* Тук се разбира Теодосий II (408-450) Б.ред.

- Да, искам - отговорил Пафнутий.

Тогава игуменът, като не знаел, че Измарагд е дъщерята на Пафнутий, повикал Агапит и му казал:

- Отведи Пафнутий при Измарагд, за да побеседва с него.

Агапит и Пафнутий влезли в килията на Измарагд; когато света Евфросиния видяла баща си, познала го и се обляла в сълзи; а Пафнутий помислил, че плаче от молитвено умиление, на не могъл да я познае, тъй като от силното въздържание и всенощни молитви цветът на лицето ѝ повяхнал, а и сама Евфросиния нарочно се покрила с було, за да не могат да я познаят. Като се помолили, двамата седнали и Измарагд започнал своята беседа с Пафнутий, **говорил му за Царството Небесно, за вечната слава, която човек може да достигне чрез смирение, чистота, святост, милостиня и любов; говорил му и за оставянето на света и за това, че не трябва да се обичат децата повече от Бога, Твореца на всичко; посочвал словата на Апостола, че “скръбта поражда търпение, търпението - опитност”** (Рим. 5:3-4). Виждайки голямата скръб на своя баща, Измарагд му състрадал и го утешавал:

- Повярвай ми: Бог няма да те остави. Защото, ако дъщеря ти се намираше на пагубен път, то Господ би ти открил за нея, по молитвите на светите отци, които толкова усърдно се молеха за това; не, аз съм твърдо уверен, че дъщеря ти е послушала благия Учител, Който казва в Евангелието: **“Който обича баща или майка повече от Мене, не е достоен за Мене; който се не отрече от всичко, що има, не може да бъде Мой ученик”** (Мат. 10:37; Лук. 14:33). Бог може и още в този живот да ти я покаже. Затова спри да скърбиш. За какво се убиваш с печал? Напротив, за всичко благодари на Бога и не губи надежда, защото и аз, когато моят учител Агапит ми

известни за твоето идване в обителта и за скръбта ти, усърдно се молих на Бога да ти даде търпение и мъжество, да устрои всичко за полза на теб и на дъщеря ти и да те утеши. Аз се уповавам на това, че Бог на всяко утешение няма да те остави до смъртта да пребиваваш в скръб: и ако не скоро, то все пак Той ще ти открие за съдбата на твоята дъщеря, за която ти толкова се опечаляваш.

След това Евфросиния, като се опасявала да не би баща ѝ да я познае, понеже провела с него твърде дълъг разговор, каза на Пафнутий:

- Господине мой, върви си сега в къщи с мир.

Слушайки казаното, Пафнутий и плакал, и се радвал, защото сърцето му, като родител, горяло с естествената любов към Измарагд и много полза получил от беседата с него; след това отишъл при игумена и му казал:

- Само Бог знае, отче, каква полза получих от този монах и, по благодатта Божия, неговите думи напълниха сърцето ми с такава радост, като че ли съм намерил любимото чедо.

След това Пафнутий, изпросвайки от всички монаси да се молят за него, се върнал у дома. А Измарагд преживял в обителта тридесет и осем години, водейки богоугоден живот; след изминаването на това време се разболял, след което и предал на Господа своята душа. Преди преставянето му Пафнутий отново дошъл в манастира на поклонение и за посещение на братята. След обичайната беседа с игумена, му казал:

- Отче, ако е възможно, позволи ми да се видя с брат Измарагд, защото много го обичам.

Игуменът, като повикал Агапит, му поръчал да заведе Пафнутий при Измарагд. Когато Пафнутий влязъл в килията

му и го видял, лежащ на леглото много болен, то паднал при леглото му и заговорил с горчиви сълзи:

- Горко ми! Къде са сладките ти думи, къде са обещанията ти за това, че ще видя загиналата ми дъщеря? Ето, аз не само не я виждам, но се лишавам и от теб, моя утешител. Горко ми! Сега кой ще утеши старостта ми? При кого да отида и кой ще бъде радост в моята печал? Аз плача и скърбя душевно за раздялата си с теб; ето, вече тридесет и осем години, откакто не съм виждал дъщеря си и отникъде не получавам вести за нея, а и скъпият ми Измарагд ме напуска, Измарагд, за когото аз така много се радвах, сякаш съм намерил загиналата си дъщеря. И какво да очаквам сега? Къде да намеря утешение за себе си? Остава ми едно: да слеза в гроба с моята печал!

Като виждал как неутешимо ридаел Пафнутий, Измарагд му казал:

- Защо се смущаваш и се убиваш със силна печал? Нима не е могъща ръката на Господа? Или нима има нещо невъзможно за Бога? Затова спри да се опечаляваш. Спомни си, че Господ някога явил на Иаков живия Иосиф, за когото той ридаел като за мъртъв; Същият Бог ще утеши и теб. А сега те моля за едно: останни тук три дни и не ме напускай.

Пафнутий останал в обителта и размишлявал в себе си така:

- Няма ли да открие Господ нещо на Измарагд за моята дъщеря?

Накрая настъпил третият ден и света Евфросиния получила откровение за времето на своето преминаване при Господа, извикала при себе си баща си Пафнутий и му казала:

- Всемогъщият Бог устрои съдбата ни по волята Си и изпълни желанието ми; сега достигнах края на своите подвизи, като изминах монашеския път не със своята

сила, но с помощта на Този, Който ме съхрани всред вражеските мрежи; не искам повече да страдаш за своята дъщеря. Аз съм Евфросиния, твоята дъщеря, а ти - моят баща. Аз съм тази, която търсиш. Заради любовта към Бога оставих теб, моя баща, цялото наследство и временния жених и дойдох тук, като скрих, че съм жена. Сега те моля: не допускай някой друг, освен теб, да умие тялото ми; още те умолявам, изпълни обещанието ми, дадено от мен на настоятеля на тази обител: когато го молах да ме приеме тук, казах, че имам голямо имущество, което възнамерявам да пожертвам за обителта; затова изпълни обещанието ми, внеси останалото имущество в манастира и се помоли за мен.

След тези думи Евфросиния предала духа си на Господа. Чувайки всичко това и виждайки, че дъщеря му е умряла, Пафнутий от страх и огромна скръб паднал и лежал на земята като мъртъв. Когато дошъл Агапит и видял, че Измарагд се преставил, а Пафнутий е едва жив, то облял с вода лицето на Пафнутий, повдигнал го от земята и го попитал:

- Какво ти е, Пафнутий?

А той му отвърнал:

- Остави ме тук да умра, защото днес видях дивно чудо.

След това Пафнутий станал от земята и се склонил към лицето на починалата, като горчиво плачел и говорел:

- Горко ми, мило мое чедо, защо не ми се откри преди този час; о, как бих искал да умра с теб! Мъчно ми е, че се скри от мен, скъпа моя дъще! **Как добре избегна вражеските мрежи, скри се от суетите на този свят и влезе във вечния живот!**

Слушайки думите на Пафнутий, Агапит разбрал тази дивна

тайна. Той се ужасил и отишъл незабавно да извести за това игумена; последният веднага побързал да дойде там, паднал при свящото тяло на Евфросиния и с ридания заговорил:

- Евфросиния, невесто Христова и свята дево, не забравяй сподвижниците си и тази обител, но моли се на Господ Иисус Христос да удостои и нас, след добри подвизи, да достигнем спасение и се въдворим със светиите Му.

След това игуменът наредил да се съберат всички братя, та с подobaваща чест да погребат свящото ѝ тяло. Когато се събрали всички монаси и видели това дивно чудо, то прославили Бога, явил крепката Си сила в немошна плът. Някой от братята бил сляп с едното око. Той дошъл при мощите на преподобната и със сълзи започнал да целува честното ѝ тяло - и веднага се отворило окото му и той прогледнал. Виждайки това изцеление, всички братя величаели Божията милост, прославяли святата Му угодница Евфросиния и се поучавали от светия ѝ живот. След това я погребали на мястото на упокоението на светите отци подвижници и с духовно веселие извършили служба за нея. Баща ѝ Пафнутий се върнал в дома си, раздал богатството си по църкви и манастири, нищи и странници, а една значителна част от него донесъл в същия манастир и сам се постригал в него. Изпросил за себе си килията на дъщеря си и проживял в нея богоугодно десет години; след изминаването на това време се преставил на същата рогозка, на която починала и дъщеря му, преподобна Евфросиния. С чест го погребали до дъщеря му и било установено ежегодно да се празнува паметта им за слава на Пресветата Троица, на Отца и Сина, и Светия Дух, дивния в Своите светии Бог. Нему Слава вовеки. Амин.

Тропарь преподобной Евфросинии Александрийской

глас 8

В тебѣ, мѣти, извѣстно спасѣся, е́же по о́бразу:/ при́ймши бо крест, послѣдовала еси́ Христу́/ и, де́ючи, учи́ла еси́ презира́ти у́бо плоть, прехо́дит бо,/ прилежа́ти же о души́, ве́щи безсме́ртней. // Те́мже и со А́нгелы сра́дуется, преподо́бная Евфроси́ние, дух твой.

Перевод: *В тебе, мать, точно сохранилось то, что в нас по Божью образу: ибо, взяв свой крест, ты последовала за Христом, и делом учила пренебрегать плотью, как преходящей, заботиться же о душе, творении бессмертном. Потому и радуется с Ангелами, преподобная Евфросиния, дух твой.*

Кондак преподобной Евфросинии Александрийской

глас 2

Вы́шнюю жизнь возжелѣвши получи́ти,/ до́льную сла́дость тща́тельно оста́вила еси́/ и саму́ю себѣ сме́сила еси́ посреде́ мужей, красне́йшая,/ Христа́ бо ра́ди, Жениха́ твоего́, // о обру́чнице привре́менном небрегла́ еси́.

Перевод: *Небесное житие желая получить, земные наслаждения ты с радостью оставила и саму себя ты обезличила посреди мужчин, прекраснейшая, ибо ради Христа, (Небесного) Жениха твоего, ты отвергла своего временного (земного) жениха.*

Молитва преподобной Евфросинии Александрийской

О, свята́я преподо́бная ма́ти на́ша Евфроси́ние! Ны́не свѣтло па́мять твою́ пра́зднующе, умиле́нными сердца́ми восклицáем ти́: ты послу́шалася еси́ блага́го Учи́теля Го́спода на́шего Иису́са Христа́, глаго́лющаго в Ева́нгелии: И́же лю́бит отца́ или́ ма́терь па́че Мене́, не́сть Мене́ досто́ин, и и́же не отрече́тся все́го своего́ и́мени, не мо́жет бы́ти Мо́й учени́к, и все́м жити́ем своим послѣдовала еси́ Ему́. Испроси́ на́м, ма́ти на́ша

Евфросініе, сілы и дѣйства Святаго Духа, во єже искореніти всякий грѣх в нас живущий и сотворіти дүши наша в храмы Божии; воспламені сердца наша любовію ко Господу да исполним уста наша ко славословію Его и совершім хождєніе наше пред лицем Божиим во всяком благочестии и чистотѣ, да небесным предстательством твоим спасаєми ўзрим славу Божию, славяще Отца и Сына и Святаго Духа во вѣки веков. Аминь.

В памет на преподобномъченик Пафнутий (III в.)

Светият преподобномъченик Пафнутий живял през времето на император Диоклетиан и бил по народност египтянин. Управителят на Египет Ариан, който преследвал християните, като пристигнал в град Гентирия (Тентира), заповядал на 200 воини да намерят и доведат при него подвижника Пафнутий. Но предупреден от ангел, той се явил сам и, след изповядване на Христа, бил заключен в тъмница. После отново бил представен на управителя, при това оковите от ръцете и краката му паднали от само себе си. Тогава го подложили на

толкова тежки мъчения, че вътрешностите му изпаднали, но ангел го изцелил. Двама воини, Дионисий и Килимах, които мъчели светеца, като видели това, повярвали и веднага били обезглавени. Заключен в тъмницата, свети Пафнутий обърнал 40 чиновници, затворени тук от управителя. Всички те, за изповядването на Христа, били предадени на огън. След това светецът, по чудо освободен от стражата и приет с радост в дома на един богат човек на име Несторий, подбудил към

подвига на мъченичеството него самия, жена му и дъщеря му Стефана, които били обезглавени от Ариан; след това свети Пафнутий обърнал 16 ученици, деца на знатни родители: те били пронизани с копия и единият от тях умрял на кладата; 80 рибари, подбудени към мъченичеството, били лишени от живот чрез съсичане. Сам Пафнутий обърнал още 400 воители с началника им Евсевий, които били изгорени в ями. След това хвърлили светеца в реката, завързан с камък, но той доплувал с камъка до брега; накрая, изпратен при самия Диоклетиан, свети Пафнутий бил прикован от него към палмово дърво и предал духа си на Бога.

ЧЕТИ-МИНУТИ

АКАФИСТ ПРЕПОДОБНОЙ МАТЕРИ НАШЕЙ ЕВФРОСИНИИ АЛЕКСАНДРИЙСКОЙ

Кондак 1

Избранная Богом от благочестиваго рода для прославления имени Господнего своим житием непорочным, святая преподобная Евфросиние, к чистым стопам твоим припадаем и умиленно тя просим: простри ко Господу Богу руке своя и умоли за нас Творца всяческих, да помилует нас в сем житии, вопиющих тебе:

Радуйся, преподобная мати Евфросиние, радость в любви ко Христу испытавшая.

Икос 1

Ангелом святым уподобившись, богобоязненнии родителие твоя, преподобная Евфросиние, печалуюся о безплодии своем, непрестанно Господа моляху, да послет им чадо во утешение.

С высоты небесных прелестей Господь на милосердие, моления и пощения рабов Своих взирая, благоволи, по молитвам игумена, благословити благочестиваго отца твоего Пафнутия и разрешиися неплодие матери твоея. Мы же, с родителями твоими, прекрасная Евфросиние, рождению твоему радуящиеся, воспеваем ти:

Радуйся, у Господа родителями твоими со слезами вымоленная;

Радуйся, родителем твоим Господом за милосердие и смирение дарованная.

Радуйся, утешением им неизреченным ставшая;

Радуйся, ими благочестию и праведности наученная.

Радуйся, с младых лет в православной вере воспитанная;

Радуйся, заповеди Божии в сердце своем сохраняя.

Радуйся, преподобная мати Евфросиние, радость в любви ко Христу испытавшая.

Кондак 2

Видя девственную чистоту жития твоего, преподобная Евфросиние, велие благоразумие твое и красоту лица твоего, многия от благороднейших и знатнейших семейств Александрии желаху имети тя супругою своих сынов. Отец же твой Пафнутий, на волю Божию всецело полагаяся: «Да будет тако, яко же есть угодно Господу!», хвалы Ему пел неустанно: Аллилуиа.

Икос 2

Разуму своему просвещения свыше прося, пришедши Пафнутий со дщерию своею во обитель, рекл игумену о чаде своем: «Аз приведох к тебе, святой отче, дочь мою, ея же ми Бог даровал есть по молениям твоим; прошу тя, отче, помолися о ней, хочу бо отдати ея в замужество». Ты же, благоразумная Евфросиние, к ногам старца припадая, просила еси его: «Прошу тя, отче, помолися о мне, да спасет Господь

душу мою», о замужестве ничуть не помышляя. Научи же и нас о небесном помышляти паче, нежели о земном, воспевающих ти сице:

Радуйся, благоразумием Господом щедро одаренная;

Радуйся, ликом красивая, душою же прекрасная.

Радуйся, тело и душу добродетельми очистившая;

Радуйся, мудро житие свое устроявшая.

Радуйся, быти одушевленным храмом Божиим свыше благословленная;

Радуйся, гласа Христова, зовуща к безсмертной жизни, послушавшаяся.

Радуйся, преподобная мати Евфросиние, радость в любви ко Христу испытывавшая.

Кондак 3

Сила Божественная благодати воистину укрепи тя, мужественная Евфросиние, егда по тайнем пострижении твоём, в мужеския одежды облеклася еси и тайно от всех от дома своего отшла еси, жениха земного отрешившись и к Жениху Небесному во сретение устремившись, Ему же сладце пела: Аллилуиа.

Икос 3

Имея велию любовь к возлюбившему тя Господу, богоблаженная Евфросиние, житием иноческим угодили Ему восхотев, за евнуха Измарагда себе выдавая, во обитель мужескую вошла еси и труды иноческия подъяти потщалася еси. Мы же, таковому подвигу твоему удивляясь, воздаем ти хвалы сии:

Радуйся, богодохновенная мудрости от молодых лет исполненная;

Радуйся, девством и целомудрием сияющая.

Радуйся, яко крепость мужескую на труды иноческия даровати Христос;

Радуйся, яко Божественною благодатию укрепленная, Жениху Небесному верно служившая.

Радуйся, подвиги иноческие на хрупкие плечи своя
небоязненно подъявшая;

Радуйся, теми Господу угодившая и награду нетленную
стяжавшая.

Радуйся, преподобная мати Евфросиние, радость в любви ко
Христу испытывавшая.

Кондак 4

Бури искушений воздвиги враг рода человеческого на тя,
прекрасная Евфросиние, смущаху бо ся многия из братии
нечистыми помысли, уязвляше бо диавол сердца их красотою
лика твоего. Ты же, сего ради, во уединении жити обреченная,
скрывая тленную красу свою, душою нетленною в Боге
пребывала еси, Ему моляся тепле: Аллилуиа.

Икос 4

Слышаще и видяще блаженный Агапит велии подвиги и
труды твоя, преподобная Евфросиние, повествоваше о ня всей
братии в назидание. Мы же, купно с ними поучаемся
подвигами твоими и прославляем Бога, даровавшего таковую
силу ти, поюще тебе сие:

Радуйся, Креста всеоружием оградившаяся, враги
побеждавшая;

Радуйся, молитвою пламенною услаждаемая, с Господом
непрестанно пребывавшая.

Радуйся, яко светом Христовым просвещенное сердце имела
еси;

Радуйся, яко любовью Христовою навечно уязвилася еси.

Радуйся, во Владычьи пречистые длани надежды своя
возложившая;

Радуйся, сугубый венец от Христа Жизнодавца достойно
принявшая.

Радуйся, преподобная мати Евфросиние, радость в любви ко Христу испытывавшая.

Кондак 5

Боготечную звезду в тебе явленную найти тщашеся, искаше ты повсюду благочестивый отец твой и братию моляше да откроет по молитвам я Господь твою участь, Евфросиние святая. Ты же, днем и ночью ко Господу молилася еси, да не откроет Господь никому же о тебе в сем житии, и Бог тебя слышаще, ты бо пела еси Ему верно: Аллилуиа.

Икос 5

Видевши игумен обители идеже подвизалася еси ты, мати наша Евфросиние, яко отец твой великою печалию по тебе истаяваем бысть, послы его к тебе в келию, да утешение от тебе примет, яко мняше ты исполненною Духа Святаго. Мы же, таковую милость Божию на тебе зряще, восхваляем тебя званием сими:

Радуйся, светом Триипостасным еще в земном житии осиянная;

Радуйся, небесный чертог еще на земли себе уготовившая.

Радуйся, разум богоносный денно и ночью стяжавшая;

Радуйся, добротой благочестия чистее злата блистающая.

Радуйся, сияния Божественного ныне насыщающаяся;

Радуйся, ночь жития всеумудро прошедшая, день невечерний постигшая.

Радуйся, преподобная мати Евфросиние, радость в любви ко Христу испытывавшая.

Кондак 6

Проповедницею истинного боговедения и великой любви ко Христу явилася еси, премудрая Евфросиние, егда любовь отца своего земного не презревая, обаче в печали по тебе с

любовию дочернею его тепло утешая, Отцу Небесному взывала еси слезно: Аллилуиа.

Икос 6

Возсияла еси, блаженная Евфросиние, зельными трудами и воздержанием тело твое удручаючи тридесять и восемь лет, в уединенном житии воспевая ко Христу победную песнь над враги видимыми и невидимыми. Всего же величества деяний твоих изрещи не могуще, малую мзду хвалебную воздаем тебе сице:

Радуйся, нищету Христову вольно возлюбившая;

Радуйся, сего ради богатство исцелений от Бога приявшая.

Радуйся, яко рососою воздержания пламень страстей погасила еси;

Радуйся, яко Жениху Слову честное девство в дар принесла еси.

Радуйся, тем же в чертог славы Христом введенная;

Радуйся, со Ангелы и со лики святых веселящаяся.

Радуйся, преподобная мати Евфросиние, радость в любви ко Христу испытывавшая.

Кондак 7

Хотяй душу твою в селениях райских упокоити, возвести тебе Господь, праведная Евфросиние, день отшествия твоего к Нему. Ты же, отцу своему земному тайну жития своего поведавши, ко Отцу Небесному потекла еси, воспевая Ему: Аллилуиа.

Икос 7

Дивная тайна о тебе открыта бысть Господем игумену и братии святых обители, идеже ты подвизалася еси, святая Евфросиние, да прославится Бог, явивший крепкую силу Свою в немогущей плоти твоей. Молися о нас, мати преподобная,

Господу Иисусу Христу, да сподобит и нас скончавши праведно житие свое, достигнути спасения и водворитися со святыми Его, вопиющих к тебе:

Радуйся, иго легчайшее Христово от юности понесшая;
Радуйся, лучами чудес твоих страстей вещь попалившая.
Радуйся, одеяние иноческое, яко ангельское, носившая;
Радуйся, исткану свыше ризу себе светозарную
исходатайствовавшая.

Радуйся, огнем Божественныя любви сердце свое согревавшая;
Радуйся, росой благодати Божественныя душу свою
орошавшая.

Радуйся, преподобная мати Евфросиние, радость в любви ко Христу испытывавшая.

Кондак 8

Странное чудо и непостижимое явися от святых мощей твоих, Евфросиние преблагая, егда некоему от братии, иже бе слеп на единый глаз, по лобзании тела честнаго твоего, отверзися око его. Видя исцеление сие, вся братия величала есть милость Божию, воспевая: Аллилуиа.

Икос 8

Всем была еси в назидание святым житием твоим, мати преподобная, яко в женстем естестве мужескую крепость имела еси и победила еси супостата диавола. Подавай и нам крепость на подвиги и труды во славу Божию, восхваляющим тя:

Радуйся, яко святая мощи твоя благоухания исполнишася;
Радуйся, яко тех благоуханием мы ныне наслаждаемся.
Радуйся, врачевства струю обильно и богато источающая;
Радуйся, благородство души своея не уязвленным сохраняя.
Радуйся, на Христа Жениха непрестанно взирающая.
Радуйся, от Него же благодать приснотекущую получающая.
Радуйся, преподобная мати Евфросиние, радость в любви ко

Христу испытывая.

Кондак 9

Всю себе повинув Богови, воистину светел и тверд ум имела еси, боголюбивая Евфросиние, вся бо красная мира сего, яко во уметы вменила еси и ничтоже возможе поколебати храм души твоея, внемла воспевала еси Христу: Аллилуиа.

Икос 9

Витийство человеческое не возможе изглаголати любве твоея, невесто Христова Евфросиние, Христов бо храм явилася еси твоею чистотою и целомудрием, темже вместила еси в себе Святаго Духа. Чистотою души твоея восхищаяся и в себе Святаго Духа стяжати хотящи, восклицаем ти словесами хвалебными:

Радуйся, Богу Зиждителю песнопойщи с девами ликуеши;

Радуйся, в Троице святей Господа неустанно прославляеши.

Радуйся, яко лозо богомудрая явилася еси;

Радуйся, яко к тебе приходящих вином благочестия напоила еси.

Радуйся, девства светлостью и иными добротами блистающая;

Радуйся, сияньми терпения и смирения твоего мир просвещающая.

Радуйся, преподобная мати Евфросиние, радость в любве ко Христу испытывая.

Кондак 10

Спастися всем верным хотящим пример благий житие твое, богомудрая Евфросиние, имже Жениха своего Небеснаго прославляла еси, приимши бо крест последовала еси Христу, темже и со Ангелы ныне срадуешися, поя Ему: Аллилуиа.

Икос 10

Стена тверда еси всем верующим в Бога и с молитвами к тебе прибегающим, преподобная наша мати, не отвращаеши бо лица твоего от них: недужным исцеление испрашиваеши, сирым утешение подаеши, обидимым и гонимым защитница еси. Мы же, таковую велию твою помощь и защиту принимая, с благодарностию взываем ти:

Радуйся, монашествующих славо и преподобных украшение;

Радуйся, в болезнях твоих зревшая Господа посещение.

Радуйся, лета младая не жениху земному, а Жениху

Небесному посвятившая;

Радуйся, яко жертва непорочная Христу пожершаяся.

Радуйся, яко на твоя мужеския подвиги со умилением
взираем;

Радуйся, яко теми на одоление страстей наших ополчаемся.

Радуйся, преподобная мати Евфросиние, радость в любви ко Христу испытавшая.

Кондак 11

Пение еже приносим ти, святая Евфросиние, несть довольно к прославлению преславных подвигов и трудов твоих, обаче, ведуще любовь нашу к тебе, внемли мольбам нашим, да души и сердца наша благодатною силою исполняются, уста же вопиют ангельскую песнь Творцу: Аллилуиа.

Икос 11

Светозарная свеча еси в Церкви Христовой, Богом избранная Евфросиние, во мраке жития сущим неугасимая, у Престола Божия на небесней свещнице поставленная, сего ради воспеваем ти:

Радуйся, богатством твоим и похвалою Христа именовавшая;

Радуйся, темже от Того богатства духовныя непрестанно
получавшая.

Радуйся, любовью твоею страждущих объемлющая;

Радуйся, в свои объятия немощных приемлющая.

Радуйся, таинница молитвенных сладости;
Радуйся, хранительница благодатных радости.
Радуйся, преподобная мати Евфросиние, радость в любви ко
Христу испытывавшая.

Кондак 12

Благодать Божественную испроси нам у Господа,
боголюбивая Евфросиние, да ею очистивши сердца и души
наша, укрепляеми будем на делание добрых дел, имиже
прославим в Троице славимого Бога, воспевая Ему присно:
Аллилуиа.

Икос 12

Поюще пресветлую память твою, добропобедная
Евфросиние, почитаем великия подвиги и моления твоя,
хвалим долготерпение и смирение твое, славим мужество твое
в немощном телеси, ублажаем святую кончину твою. О
небесной славе твоей радуясь, со умилением сердечным
вопием ти:

Радуйся, яко дело жития твоего земного продолжаеши;
Радуйся, яко на страже спасения нашего пребываеши.
Радуйся, лучами Евангельского учения в сердца наша
проникающая;

Радуйся, силу в молитве от источника премудрости черпая
нас обучающая.

Радуйся, волю свою воле Божией сочетати нам помогаеши;
Радуйся, в скорби и болезни Небесного Врача призывать нас
наставляеши.

Радуйся, преподобная мати Евфросиние, радость в любви ко
Христу испытывавшая.

Кондак 13

О, святая, всехвальная и многопобедная угоднице Христова

Евфросиние! Нынешнее моление наше приемши,
предстательством твоим сохрани ны от враг видимых и
невидимых и испроси нам у Господа оставление всех наших
прегрешений, жития нашего исправление и во Царствие
Небесное невозбранное вхождение, да со всеми святыми
воспевати непрестанно будем Богу: Аллилуиа.

Этот кондак читается трижды, затем икос 1-й и кондак 1-й

Молитва преподобной Евфросинии Александрийской

О, святая преподобная мати наша Евфросиние! Ныне светло
память твою празднующе, умиленными сердцами восклицаем
ти: ты послушалася еси благаго Учителя Господа нашего
Иисуса Христа, глаголющаго в Евангелии: Иже любит отца или
матерь паче Мене, несть Мене достоин, и иже не отречется
всего своего имени, не может быть Мой ученик, и всем
житием своим последовала еси Ему. Испроси нам, мати наша
Евфросиние, силы и действия Святаго Духа, во еже искоренити
всякий грех в нас живущий и сотворити души наша в храмы
Божии; воспламени сердца наша любовью ко Господу да
исполним уста наша ко славословию Его и совершим хождение
наше пред лицом Божиим во всяком благочестии и чистоте, да
небесным предстательством твоим спасаеми узрим славу
Божью, славяще Отца и Сына и Святаго Духа во веки веков.
Аминь.

{{_LINK1_}}